

Tavlorna som var en hemlighet

Berättelse

Hilma af Klint föddes år 1862 nära Stockholm. Hon var bra på att måla redan som ung. Därför fick hon studera på konstskolan i Stockholm, och det var ovanligt för en kvinna då. När hon var klar målade hon vackra porträtt och landskap, och hon kunde leva på sin konst.

Men Hilma af Klint hade ett stort intresse till. Hon trodde på en andlig värld. Tillsammans med fyra andra kvinnor bildade hon en grupp som hette "De fem". De träffades och försökte få kontakt med andar.

År 1906 började hon måla på ett nytt sätt. Hon målade inte längre människor och natur. I stället målade hon stora tavlor med cirklar, färger och symboler. Det kallas abstrakt konst, eftersom konsten inte visar något riktigt. Hon gjorde detta flera år innan kända män började med samma sak.

Hon målade nästan 200 tavlor. Några är mer än tre meter höga. Hon trodde att människor ännu inte var redo för hennes konst. Därför sa hon att tavlorna inte fick visas förrän tjugo år efter hennes död.

Hilma af Klint dog år 1944. Hennes tavlor låg gömda i många år. Först långt senare förstod världen hur viktig hon var. År 2018 visades hennes konst på ett stort museum i New York, och då blev hon känd över hela världen. I dag ser många henne som en av de första abstrakta konstnärerna.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
ovanligt	inte vanligt, sällan
landskap	en bild av natur, till exempel berg och sjöar
andlig	som har med tro och själen att göra
grupp	flera personer som hör ihop
andar	Vissa tror att andar bor i gamla hus.
abstrakt	som inte visar riktiga saker
symbol	ett tecken som betyder något
gömd	när något är dolt så att ingen ser det
redo	klar och färdig för något
känd	som många människor vet om

Läsförståelsefrågor

1. Vad var ovanligt med att Hilma af Klint fick studera på konstskolan?
 1. Hon var mycket ung
 2. Hon var kvinna
 3. Hon kom från ett annat land
2. Vad målade hon innan år 1906?
 1. Bara cirklar och symboler
 2. Porträtt och landskap
 3. Tempel och kyrkor
3. Varför kallas hennes nya konst abstrakt?
 1. Den visar inte något riktigt
 2. Den är väldigt liten
 3. Den är bara svartvit
4. Vad var "De fem"?
 1. Fem stora tavlor
 2. Fem konstskolor
 3. En grupp kvinnor som trodde på en andlig värld
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Hilma af Klint kunde tjäna pengar på sin konst.
 2. Hennes tavlor visades direkt efter att hon dog.
 3. Hon hade tre barn.
6. Varför fick tavlorna inte visas förrän tjugo år efter hennes död? (öppen fråga)
7. När blev Hilma af Klint känd över hela världen?
8. Vad tror du att Hilma af Klint kände när hon gömde sina tavlor? (inferens)
9. Hur många tavlor målade hon ungefär, och hur stora kunde de vara? (öppen fråga)

Facit

1. Hon var kvinna
1. Porträtt och landskap
1. Den visar inte något riktigt
1. En grupp kvinnor som trodde på en andlig värld
1. ja b) nej c) det står inte i texten
- Exempel på svar: Hon trodde att människor ännu inte var redo att förstå hennes konst.
- Exempel på svar: År 2018, när hennes konst visades på ett stort museum i New York.
- Exempel på svar: Hon kände kanske att hon målade för framtiden och litade på att människor en dag skulle förstå henne.
- Exempel på svar: Hon målade nästan 200 tavlor, och några var mer än tre meter höga.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Tema: att vara först och att bli erkänd sent. Texten passar för att prata om mod, hemligheter och varför konstnärer ibland blir kända efter sin död. Repetera gärna orden *abstrakt* och *andlig*.

Diskussionsfrågor

- Varför tror du att Hilma af Klint gömde sina tavlor?
- Skulle du vilja se en av hennes stora tavlor? Varför eller varför inte?
- Är det viktigt att bli känd medan man lever, eller spelar det ingen roll?
- **Skriv (3 meningar):** Beskriv en konst eller musik som du tycker mycket om.

Källor och faktagranskning

- Hilma af Klint – Wikipedia (engelska): https://en.wikipedia.org/wiki/Hilma_af_Klint
- Hilma af Klint | Biography, Art – Encyclopaedia Britannica: <https://www.britannica.com/biography/Hilma-af-Klint>
- Hilma af Klint Foundation: <https://hilmaafklint.se/about-hilma-af-klint/>
- Moderna Museet – About the artist Hilma af Klint: <https://www.modernamuseet.se/stockholm/en/exhibitions/hilma-af-klint-2013/about-the-artist/>
- Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (skbl.se): <https://www.skbl.se/en/article/HilmaafKlint>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Hilma af Klint föddes 26 oktober 1862 i Solna/Stockholm och dog 21 oktober 1944 i Djursholm efter en spårvagnsolycka. Hon utbildades vid Kungliga Konstakademien i Stockholm (examen 1887). Hon tillhörde gruppen "De fem", som hölls séanser inspirerade av teosofi. Hennes första abstrakta verk i serien "Målningar till templet" (Målningar för templet) inleddes 1906, flera år före Kandinsky, Malevitj och Mondrian. Hon bestämde att hennes verk inte skulle visas förrän minst 20 år efter hennes död; konsten fick stort genombrott bland annat genom Guggenheim-utställningen 2018–2019. Osäkerhet: exakt födelseort anges ibland som Solna, ibland som Karlbergs slott i Stockholmsområdet – båda förekommer i källorna.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.